

DECIZIA COMISIEI

din 27 februarie 2008

de stabilire a cuantumului definitiv al penalității cu titlu cominatoriu impuse corporației Microsoft prin Decizia C(2005) 4420 final**(Cazul COMP/C-3/37.792 – Microsoft)**

[notificată cu numărul C(2008) 764 final]

(Numai textul în limba engleză este autentic)

(2009/C 166/08)

La data de 27 februarie 2008, Comisia a adoptat o decizie de stabilire a cuantumului definitiv al penalității cu titlu cominatoriu impuse corporației Microsoft prin Decizia C(2005) 4420 final („decizia din februarie 2008”). În conformitate cu dispozițiile articolului 30 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului⁽¹⁾, Comisia face publice, în cele ce urmează, numele părților implicate și elementele esențiale ale deciziei, inclusiv penalitățile impuse, având în vedere interesul legitim al întreprinderilor de a proteja interesele lor comerciale. Versiunea neconfidențială a textului integral al deciziei este disponibilă în versiunea lingvistică autentică a cazului și în limbile de lucru ale Comisiei pe site-ul internet al DG Concurență, la adresa:

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

1. REZUMATUL CAZULUI**1.1. Contextul cazului**

1. La 24 martie 2004, Comisia a adoptat o decizie (2007/53/CE) în cadrul unei proceduri inițiate în temeiul articolului 82 din Tratatul CE (Cazul COMP/C-3/37.792) adresată corporației Microsoft („Microsoft”) ⁽²⁾. În această decizie (denumită în continuare „decizia”), Comisia a stabilit, printre altele, că Microsoft a încălcat dispozițiile articolului 82 din Tratatul CE (denumit în continuare „articolul 82 CE”) și ale articolului 54 din Acordul privind Spațiul Economic European (denumit în continuare „articolul 54 SEE”) refuzând, din octombrie 1998 și până la data adoptării deciziei, să dezvăluie anumite „informații privind interoperabilitatea” ⁽³⁾ firmelor care comercializează produse pentru sistemele de operare tip server pentru grupuri de lucru, astfel încât acestea să poată elabora și distribui produse interoperabile.

2. Articolul 5 literele (a) și (c) din dispozitivul deciziei prevede:

„(a) În termen de 120 de zile de la data notificării prezentei decizii, corporația Microsoft va pune informațiile

privind interoperabilitatea la dispoziția oricăror întreprinderi care sunt interesate în a dezvolta și distribui produse pentru sistemele de operare tip server pentru grupuri de lucru și va permite, în termeni rezonabili și nediscriminatorii, folosirea informațiilor privind interoperabilitatea de către aceste întreprinderi în scopul dezvoltării și distribuției de produse pentru sistemele de operare tip server pentru grupuri de lucru [...];

- (c) În termen de 120 de zile de la data notificării prezentei decizii, corporația Microsoft va crea un mecanism de evaluare care va oferi întreprinderilor interesate posibilitatea concretă de a se informa cu privire la domeniul de aplicare și condițiile de utilizare ale informațiilor privind interoperabilitatea; în ceea ce privește acest mecanism de evaluare, corporația Microsoft poate impune condiții rezonabile și nediscriminatorii pentru a se asigura că accesul la informațiile privind interoperabilitatea este acordat numai în scopul evaluării.”

1.2. Nerespectarea deciziei

3. Deoarece Microsoft a continuat să nu îndeplinească obligațiile ce îi revin în virtutea dispozițiilor deciziei la mai mult de un an de la adoptarea acesteia, la data de 10 noiembrie 2005, Comisia a adoptat o decizie care impune corporației Microsoft o penalitate cu titlu cominatoriu în temeiul articolului 24 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 [„decizia în temeiul articolului 24 alineatul (1)”. Articolul 1 din decizia în temeiul articolului 24 alineatul (1) prevede:

„Corporația Microsoft ia toate măsurile pentru ca, până la data de 15 decembrie 2005, să îndeplinească integral obligațiile stabilite la articolul 5 literele (a) și (c) din Decizia C(2004) 900 a Comisiei din 24 martie 2004.

În cazul neîndeplinirii obligațiilor, se va impune corporației Microsoft plata unei penalități cu titlu cominatoriu de 2 milioane EUR pe zi, calculată de la data respectivă.”

⁽¹⁾ JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

⁽²⁾ JO L 32, 6.2.2007, p. 23.

⁽³⁾ Termenul „informații privind interoperabilitatea” este definit la articolul 1 alineatul (1) din decizie. Acesta înseamnă „specificațiile complete și exacte pentru toate protocoalele aplicate în sistemele de operare Windows tip server pentru grupuri de lucru și care sunt folosite de serverele Windows pentru grupuri de lucru în scopul de a livra servicii legate de fișiere și imprimare, precum și servicii de administrare pentru grupuri și utilizatori, inclusiv servicii Windows Domain Controller, Active Directory și Group Policy către rețelele Windows pentru grupuri de lucru”. Articolul 1 alineatul (2) din decizie definește „protocolul” ca fiind „o serie de reguli de interconectare și interacțiune între diferitele elemente ale sistemelor de operare Windows tip server pentru grupuri de lucru și sistemele de operare Windows pentru PC-uri client aflate în funcțiune pe diferite calculatoare într-o rețea Windows pentru grupuri de lucru”.

4. Decizia adoptată în temeiul articolului 24 alineatul (1) a identificat inițial două aspecte ale neîndeplinirii de către Microsoft a obligațiilor impuse la articolul 5 literele (a) și (c) din decizia adoptată în 2004. În primul rând, Microsoft nu a oferit documentația tehnică exactă și completă care să conțină informațiile privind interoperabilitatea. În al doilea rând, nivelurile prețurilor percepute de Microsoft la momentul respectiv pentru accesul la informațiile privind interoperabilitatea sau folosirea acestora nu au fost considerate rezonabile.
5. În urma adoptării deciziei în temeiul articolului 24 alineatul (1), Microsoft a oferit o descriere tehnică revizuită a protocoalelor relevante pentru comunicarea dintre PC-urile Windows și serverele pentru grupuri de lucru (denumită în continuare „documentația tehnică”) ⁽¹⁾. Analiza diferitelor versiuni ale documentațiilor tehnice oferite de Microsoft a condus la concluzia că această documentație încă nu oferă informații exacte și complete privind interoperabilitatea pentru întreprinderile interesate, astfel cum impune decizia din 2004.
6. La 12 iulie 2006, în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, Comisia a adoptat o decizie care stabilește cuantumul definitiv al penalității cu titlu cominatoriu impuse prin decizia adoptată în temeiul articolului 24 alineatul (1) la 280,5 milioane EUR, pentru perioada 16 decembrie 2005-20 iunie 2006, în ceea ce privește primul aspect al nerespectării obligațiilor identificate în decizia adoptată în temeiul articolului 24 alineatul (1), și anume obligația Microsoft de a oferi o documentație tehnică exactă și completă care să conțină informațiile privind interoperabilitatea.
7. De asemenea, decizia din 12 iulie 2006 a modificat articolul 1 al deciziei adoptate în temeiul articolului 24 alineatul (1), majorând penalitatea cu titlu cominatoriu impusă companiei Microsoft la 3 milioane de EUR pe zi, începând cu 1 august 2006, ca urmare a nerespectării obligațiilor prevăzute la articolul 5 literele (a) și (c) din decizia din 2004.
8. În timp ce activitățile pentru elaborarea documentației tehnice au continuat, Comisia a abordat al doilea aspect al nerespectării obligațiilor prevăzute de decizia adoptată în temeiul articolului 24 alineatul (1), și anume nerespectarea de către Microsoft a obligației de a pune la dispoziție în termeni rezonabili informațiile cu privire la interoperabilitate.
9. În răspuns la o comunicare a obiecțiilor care i-a fost adresată la 1 martie 2007, Microsoft a prezentat, la 21 mai 2007, o versiune revizuită a acordurilor privind programul de protocoale tip server pentru grupuri de lucru („WSPP”) care reglementează accesul la informațiile privind interoperabilitatea și folosirea acestora. Aceste acorduri cuprindeau un tabel cu redevențe al căror conținut erau inferior celor propuse anterior. Microsoft a declarat că va aplica aceste tarife mai scăzute în mod retroactiv, de la data adoptării deciziei din 2004. Microsoft a prezentat cu diferite ocazii anterioare versiuni revizuite ale sistemelor de remunerare WSPP, prima dată din 29 octombrie 2004, și a redus, de asemenea, de mai multe ori, cotele de remunerare.
- ### 1.3. Actele de procedură
10. La 1 martie 2007, o comunicare a obiecțiilor a fost adresată Microsoft (denumită în continuare „comunicarea obiecțiilor”), care prezenta concluzia preliminară conform căreia Microsoft nu își respecta încă obligația de a pune la dispoziție informațiile privind interoperabilitatea în termeni rezonabili și nediscriminatorii.
11. La 23 aprilie 2007 Microsoft a prezentat răspunsul său la comunicarea obiecțiilor și a refuzat posibilitatea unei audieri orale.
12. La 21 mai 2007, Microsoft a prezentat versiune revizuită a acordurilor privind programul de protocoale tip server pentru grupuri de lucru („WSPP”) care reglementează accesul la informațiile privind interoperabilitatea și folosirea acestora. Aceste acorduri au inclus un tabel revizuit de redevențe (denumit în continuare „sistemul de remunerare din 21 mai 2007”). Microsoft a declarat că „va aplica oficial aceste tarife scăzute” în mod retroactiv, de la data adoptării deciziei. Microsoft a prezentat cu diferite ocazii anterioare versiuni revizuite ale sistemelor de remunerare WSPP, prima dată din 29 octombrie 2004 și, cu diferite ocazii, în urma unor discuții, a redus cotele de remunerare. Toate aceste sisteme de remunerare au trebuit să fie considerate nerezonabile, în lumina criteriilor de stabilire a prețurilor care stau la baza deciziei, astfel cum rezultă din principiile de tarifare WSPP convenite cu Microsoft. Aceste principii au la bază trei criterii pentru a ilustra valoarea pe care o prezintă pentru utilizatori informațiile Microsoft privind interoperabilitatea, cu excluderea „valorii strategice” care rezultă din puterea comercială a Microsoft pe piața sistemelor de operare pentru PC-uri sau pe piața sistemelor de operare tip server pentru grupuri de lucru (și anume, creația și inovația proprie Microsoft și comparația cu tehnologii similare).
13. La 24 iulie 2007, o expunere a faptelor a fost comunicată Microsoft, aceasta evaluând revizuirile sistemului de remunerare a Microsoft introduse după adoptarea comunicării obiecțiilor și a invitat întreprinderea să formuleze observații, pe care aceasta le-a prezentat la 31 august 2007.
14. La 22 octombrie 2007, Microsoft a introdus un nou sistem de remunerare pentru acordurile WSPP. Acest nou sistem prevede un acord care exclude brevetele („No Patent Agreement”) în temeiul căruia accesul la informațiile privind interoperabilitatea și folosirea acestora sunt permise după efectuarea unei plăți unice de 10 000 de EUR. Un acord privind brevetele, care oferă o licență pentru acele informații parțiale privind interoperabilitatea pe care Microsoft le consideră a fi protejate de brevete, este disponibil fie la nivel mondial, în schimbul unei
- ⁽¹⁾ Articolul 1 alineatul (2) din decizie definește „protocolul” ca fiind „o serie de reguli de interconectare și interacțiune între diferitele elemente ale sistemelor de operare Windows tip server pentru grupuri de lucru și sistemele de operare Windows pentru PC-uri client aflate în funcțiune pe diferite calculatoare într-o rețea Windows pentru grupuri de lucru”.

redevențe de 0,4 % din veniturile nete obținute de titularul licenței, fie în schimbul unei sume fracționate de 0,25 % în SEE și de 3,87 % în restul lumii. La momentul adoptării deciziei din 27 februarie 2008, Comisia a considerat că sistemul de remunerare din 22 octombrie 2007 nu mai dă naștere la obiecții în ceea ce privește caracterul rezonabil și nediscriminatoriu al cotelor de remunerare.

1.4. Întreprinderea și produsul vizat

15. Microsoft este un producător de programe informatice cu sediul în Redmond, statul Washington, SUA. Cifra de afaceri a Microsoft pentru anul fiscal iulie 2006-iunie 2007 a fost de 51 120 milioane de dolari. Microsoft are 78 500 angajați la nivel mondial. Microsoft este prezentă în toată țările din Spațiul Economic European.
16. Produsele vizate de prezenta procedură sunt „sistemele de operare Windows tip server pentru grupuri de lucru” astfel cum sunt definite la articolul 1 alineatul (9) din decizie.

1.5. Natura încălcării

17. Astfel cum este menționat la considerentul 1003 din decizie, obiectivul deciziei „este de a garanta concurenților Microsoft posibilitatea de a crea produse interoperabile cu arhitectura domeniului Windows susținută în mod natural în sistemul de operare Windows dominant pentru PC-uri client și, prin urmare, de a concura în mod viabil cu sistemul de operare tip server pentru grupuri de lucru al Microsoft”.
18. Astfel cum este menționat la considerentul 1008 din decizie, „obligația pentru Microsoft de a pune condiții rezonabile și nediscriminatorii se aplică, în special, [...] (ii) oricărei remunerații pe care Microsoft ar putea să o solicite pentru furnizarea acestor informații; o asemenea remunerație nu ar trebui să reflecte „valoarea strategică” care rezultă din puterea comercială a Microsoft pe piața sistemelor de operare pentru PC-uri sau pe piața sistemelor de operare tip server pentru grupuri de lucru”.
19. Decizia din februarie 2008 evaluează respectarea de către Microsoft a articolului 5 litera (a) din decizie, în baza unei analize a acordurilor WSPP revizuite, astfel cum au fost trimise de Microsoft la 21 mai 2007, împreună cu sistemul de remunerare corespunzător. Întrucât acest sistem de remunerare are în vedere cote de remunerare inferioare celor din versiunile anterioare ale acordurilor WSPP, evaluarea este aplicabilă, *a fortiori*, sistemelor de remunerare ale acestor versiuni anterioare. Sistemul prevede plata unei cote de 0,5 % din veniturile nete ale beneficiarului, pentru toate protocoalele care fac obiectul acordurilor WSPP care exclud brevetele, și de 0,7 % din veniturile nete ale beneficiarului pentru toate licențele privind protocoalele WSPP, în cadrul acordului WSPP privind brevetele.
20. Decizia din februarie 2008 se concentrează pe obligația care revine Microsoft în temeiul articolului 5 punctul (a)

din decizia din 2004 de a face disponibile informațiile privind interoperabilitatea care *nu sunt brevetate*, în schimbul unei remunerații rezonabile.

21. În decizia sa din februarie 2008, Comisia subliniază faptul că principiile pentru stabilirea prețurilor WSPP iau în considerare raționamentul deciziei din 2004, astfel cum rezultă din considerentele 1003 și 1008 (ii). Decizia din 27 februarie 2008 concluzionează că, în absența elementelor de probă convingătoare privind caracterul inovator al cvasi-totalității tehnologiilor nebrevetate ale Microsoft privind protocoalele, care sunt prezentate în documentația tehnică a informațiilor privind interoperabilitatea și ținând cont de evaluarea pe piață a tehnologiilor comparabile (a se vedea rezumatul principiilor de stabilire a prețurilor WSPP enunțate anterior la alineatul 12), sistemele de remunerare ale Microsoft anterioare datei de 22 octombrie 2007 trebuie considerate nerezonabile, în conformitate cu articolul 5 litera (a) din decizie. Această evaluare este susținută de rapoartele mandatarului însărcinat cu monitorizarea, precum și de către experții tehnici TAEUS.

2. CUANTUMULUI DEFINITIV AL PENALITĂȚII CU TITLU COMINATORIU

2.1. Perioada de referință a încălcării

22. Decizia din februarie 2008 are în vedere perioada cuprinsă între 21 iunie 2006 și 21 octombrie 2007 (denumită în continuare „perioada de referință”).

2.2. Cuantumul definitiv al penalității cu titlu cominatoriu pentru perioada de referință

23. Decizia din 27 februarie 2008 stabilește la 899 milioane de EUR cuantumul definitiv al penalității cu titlu cominatoriu impusă Microsoft pentru perioada de referință.
24. În conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, în cazul în care întreprinderea vizată a îndeplinit obligația pe care penalitatea cu titlu cominatoriu era menită s-o pună în aplicare, Comisia poate stabili cuantumul definitiv al penalității cu titlu cominatoriu la un nivel mai scăzut decât cel rezultând din decizia originală.
25. În momentul calculării cuantumulului definitiv al penalității cu titlu cominatoriu, printre altele, au fost luate în considerare următoarele elemente:
 - Nerespectarea continuă a obligației privind existența unei remunerații rezonabile și nediscriminatorii, pentru o perioadă mai mare de 15 luni;
 - Creșterea riscului de eliminare a concurenței efective de pe piața sistemelor de operare tip server pentru grupuri de lucru identificate în decizia din 2004;
 - Capacitatea Microsoft de a beneficia de a avantajele nerespectării obligațiilor;

- Necesitatea stabilirii de penalităţi cu titlu cominatoriu care sunt proporţionale şi suficiente pentru a descuraja nerespectarea obligaţiilor de către întreprinderi;
- Faptul că au fost aplicate preţuri considerabil mai reduse începând cu 21 mai 2007;
- Faptul că decizia din februarie 2008 se limitează doar la informaţiile privind interoperabilitatea care nu sunt brevetate.

2.3. Concluzie

26. Pentru perioada cuprinsă între 21 iunie 2006 şi 21 octombrie 2007, cuantumul definitiv al penalităţi cu titlu cominatoriu impuse Microsoft prin Decizia C(2005) 4420 final a Comisiei din 10 noiembrie 2005 pentru nerespectarea obligaţiei de a pune informaţiile privind interoperabilitatea la dispoziţia oricăror întreprinderi care sunt interesate, în termeni rezonabili şi nediscriminatorii, în conformitate cu articolul 5 litera (a) din decizia Comisiei, este fixat la 899 milioane de EUR, prin decizia din februarie 2008.